

Tid Tisdagen den 17 januari 2012 kl 17.00 – 19.20
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justerat Måndagen den 23 januari 2012

Per Ankersjö

Katarina Luhr

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Per Ankersjö (C), ordföranden
Katarina Luhr (MP), vice ordföranden
Jonas Nilsson (M)
Torbjörn Erbe (M) §§ 1-28
Per Ola Bosson (M) §§ 1-28
Helena Levy (M)
Nils Ingelström (M)
Karin Karlsbro (FP)
Mikael Magnusson (S) §§ 28-29
Åsa Wester (S)
Rana Carlstedt (S)
Stellan F Hamrin (V) §§ 1-28

Tjänstgörande ersättare:

Fredrik Canerstam (S) §§ 1-27	för Mikael Magnusson (S)
Rebecka Carlsson (MP)	för vakans (MP)
Viktor Strååt (M) § 29	för Torbjörn Erbe (M)
Andreas Lundin (M) § 29	för Per Ola Bosson (M)
Fredrik Canerstam (S) § 29	för Stellan F Hamrin (V)

Ersättare:

Anders Thureson (M) §§ 1-28
Eva Runvald (M) §§ 1-27
Viktor Strååt (M) §§ 1-28
Andreas Lundin (M) §§ 1-28
Frida Johansson Metso (FP)
Per Johansson (FP)
Maria Brogren (C)
Fredrik Canerstam (S) § 28
Josefin Deiving (S)
Charles Berkow (MP)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Anna Mróz §§ 1-18, Emily Tjäder, Emma Nordling §§ 1-19, Gunilla Hjort §§ 1-18, Gustaf Landahl, Helena Ulfsparre §§ 18-29, Håkan Andersson, Ingrid Mårtenson, Jonas Ericson §§ 18-29, Luis Lopez §§1-6, 10-15, 17-19, 21-29, Malin Ekman, Margareta Widell §§1-28, Peter Norränge §§ 18-29, Örjan Lönngren samt biträdande borgarrådssekreteraren Albin Ring.

§ 15

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för vattenverksamhet samt hamnverksamhet i samband med byggande och drift av Förbifart Stockholm

Remiss från mark- och miljödomstolen, mål nr M 3342-II, M 3343-II, M 3345-II, M 3346-II

Dnr 2011-18905, 2011-18903, 2011-18900, 2011-18898

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att bifalla förvaltningens förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Förbifart Stockholm är en historisk och nödvändig infrastruktursatsning – den behövs för att hålla ihop ett växande Stockholm. Idag går cirka 80 procent av all trafik i länet mellan den södra och norra delen av Stockholm, vilket belastar Essingeleden och Stockholms innerstad mycket hårt. Det råder också bristande framkomlighet för såväl privatbilar och kollektivtrafikresenärer som för godstransporter och servicefordon.

Förbifart Stockholm kommer att underlätta framkomligheten i hela regionen och samtidigt förbättra miljön i en hårt trafikerad innerstad. Detta kommer att öka Stockholms konkurrenskraft, ekonomiska tillväxt samt integrationen mellan länets södra och norra delar.

Samtidigt innebär byggnationen krav på att minimera störningsmomenten för de närboende samt ingreppen i de naturreservat och vattenförekomster som förbifarten kommer att passera under. Kraven bör sålunda i detta sammanhang utformas i linje med lagstiftningens krav samtidigt som de bör vara lösningsorienterade så att inte projektet försvåras eller fördyras i onödan. Detta gäller särskilt den delen i tillståndet som avser ljudnivåer vardagar mellan kl 19:00-22:00, där Trafikverket har föreslagit 45 dB(A) som högsta ekvivalenta ljudnivå, medan förvaltningen föreslagit 40 dB(A). Om Trafikverket kan påvisa att detta lägre riktvärde skulle medföra substantiellt ökade kostnader eller fördröjningar för projektet är nämnden av uppfattningen att det högre riktvärdet 45 dB(A) kan accepteras.

Nämnden vill i sammanhanget också erinra om vikten av att de personer som bor i bullerstörda områden under projektperioden i god tid informeras om under vilken tid och i vilken omfattning som bullerstörningarna kommer att äga rum. Aktiv och kontinuerlig information mot de boende i området torde öka förståelsen för störningarna och kan möjligtvis även minska de upplevda besvären.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 21 december 2011. Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskydds nämnden beslutar enligt följande:

Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, 11 kap. miljöbalken, mål M 3346-11

- 1.1 Miljö- och hälsoskydds nämnden anser att ansökan om tillstånd för vattenverksamhet ska kompletteras enligt följande:
 - a. När det gäller åtgärder i Hansta och Sätmaskogens naturreservat som berör reservatens föreskrifter ska Trafikverket förtydliga vilka åtgärder som avses utföras i enlighet med vad som närmare beskrivs under p. 1.9 i utlåtandet sid 13 ff.
 - b. En tydligare redovisning av påverkan på naturmiljön där all berörd mark inom natur- och kulturresevatnen beaktas, inte bara de objekt som nämns i MKB. Inventeringsresultat för djur- och växtarter inom påverkansområdet samt eventuell påverkan på dessa ska redovisas tydligt. Kompletteringarna ska kunna användas som underlag för dispens- och tillståndsgivning samt för bedömning av lämpliga kompensationsåtgärder.
- 1.2 Miljö- och hälsoskydds nämnden yrkar att samtliga dispens- eller tillståndspliktiga åtgärder enligt föreskrifterna för Hansta och Sätmaskogens naturreservat som krävs för byggandet av Förbifart Stockholm ska prövas av mark- och miljödomstolen i samband med denna ansökan om vattenverksamhet. Ansökan ska kompletteras med erforderlig utredning för att domstolen ska kunna ta ställning till dessa åtgärder. Miljö- och hälsoskydds nämnden vill beredas tillfälle att yttra sig över utredningen för att kunna lämna ytterligare förslag till slutliga villkor utöver vad som anges nedan under 1.4.
- 1.3 För det fall mark- och miljödomstolen bedömer att domstolen endast bör pröva de yrkanden om dispens och tillstånd enligt reservatsföreskrifter som framställts av Trafikverket, yrkar miljö- och hälsoskydds nämnden att ansökan om vattenverksamhet ändå ska kompletteras med utredning avseende samtliga dispens- eller tillståndspliktiga åtgärder som kommer att utföras inom naturreservaten med anledning av byggandet av Förbifart Stockholm. Förvaltningen bedömer att sådana utredningar är nödvändiga för att mark- och miljödomstolen ska kunna ta ställning till de yrkanden om tillstånd och dispens enligt reservatsföreskrifter som Trafikverket har framställt.
- 1.4 Miljö- och hälsoskydds nämnden yrkar att tillståndet för vattenverksamhet, utöver Trafikverkets egna villkorsförslag, förenas med följande slutliga villkor:
 - a. Trafikverket ska upprätta en samlad plan för kompensations- och förstärkningsåtgärder avseende vägprojektets påverkan på bevarandevärdena i samtliga natur- och kulturresevatnen. Planen ska upprättas i samråd med berörda kommuner och vara färdig i god tid före byggstart.

- b. Innan dränvatten leds till Stordiket respektive innan Stordiket läggs om ska en plan för att säkra förekomsten av större vattensalamander i området utarbetas i samråd med tillsynsmyndigheterna. Planen ska innehålla de delar som specificeras under punkt 1.9 nedan i utlåtande sid 13 ff.. Konkreta kompensationsåtgärder för större vattensalamander enligt denna plan ska genomföras. Tillsynsmyndigheternas krav på vattenkvalitet och flöden ska innehållas.

1.5 För störningar under byggtiden som inte är kopplade till den sökta vattenverksamheten yrkar miljö- och hälsoskyddsnämnden i första hand att sådana störningar ska regleras i kontrollprogram som Trafikverket ska upprätta i samråd med tillsynsmyndigheten.

1.6 I andra hand yrkar nämnden att Trafikverkets egna villkorsförslag gällande dessa störningar ändras/förtydligas enligt förvaltningens förslag:

1.6.1 Luftburet buller

Luftburet buller under byggskedet ska begränsas så att personer som bor i anslutning till anläggningen inte ska utsättas för högre värden avseende buller än vad som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15). Om det luftburna bullret överskrider angivna värden mer än tillfälligt ska tillsynsmyndigheten underrättas. Efter samråd med tillsynsmyndigheten får dock arbeten förekomma som innebär överskridanden av angivna värden. Alla boende som förväntas utsättas för luftburet buller över nivåerna i de allmänna råden under minst en vecka ska i god tid innan bullerstörningarna inleds erbjudas tillfälligt boende av Trafikverket.

Arbeten som kan medföra störningar för boende på grund av luftburet buller ska i huvudsak utföras mellan kl. 07.00 och 19.00 helgfri måndag - fredag. Sådana arbeten får även utföras på annan tid som tillsynsmyndigheten medger.

1.6.2 Stomljud

Bulleralstrande arbeten får normalt förekomma ovan jord helgfri måndag – fredag mellan kl. 07.00 och 19.00 och under jord mellan kl. 07.00 och 22.00. Sådana arbeten får även utföras på annan tid som tillsynsmyndigheten medger. Stomljud inomhus från byggverksamheten får inte överskrida de nivåer som anges i nedanstående tabell vad gäller lördag, söndag, helgdag samt natt. Om stomljudet överskrider angivna värden mer än tillfälligt ska tillsynsmyndigheten underrättas. Efter samråd med tillsynsmyndigheten får dock arbeten förekomma som innebär överskridanden av angivna värden. Stomljud som orsakas av borrhning och bergrensning får överskrida de värden som anges i nedanstående tabell vad gäller helgfri måndag – fredag kl. 07.00 – 22.00. Utgångspunkten för villkoret är Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15), med redovisade justeringar avseende vissa tider enligt tabellen nedan.

Bostäder, vårdlokaler och fritidshus

Veckodagar	Tid	Högsta ekvivalenta
Helgfri måndag - fredag	07.00 – 19.00	45 dB(A)
Helgfri måndag – fredag	19.00 – 22.00	40 dB(A)
lördag	07.00 - 19.00	35 dB(A)

söndag och helgdag	07.00 – 19.00	35 dB(A)
lördag, söndag och helgdag	19.00 – 22.00	30 dB(A)
Samtliga dagar, natt	22.00 – 07.00	30 dB(A)*

*För bostäder gäller dessutom maximal momentan ljudnivå om 45 dB(A) nattetid

Alla boende som förväntas utsättas för stömljud över värdena i tabellen ovan under minst en vecka ska i god tid innan bullerstörningen inleds erbjudas tillfälligt boende av Trafikverket. Värdena gäller inte beträffande boende vilka erhållit skriftligt erbjudande från Trafikverket om tillfälligt boende.

1.6.3 Vibrationer

Byggnader och andra anläggningar som bedöms kunna skadas av vibrationer från tunneldrivningen ska identifieras och högsta tillåtna vibrationsvärden ska fastläggas och utgöra avtalsvillkor för entreprenadarbetena. Utgångspunkten för vibrationsvärdens skall vara svensk standard för sprängningsarbeten (SS 4604866 enligt den utgåva domstolen bestämmer) eller överenskommelser med berörda anläggningsägare.

1.6.4 Utsläpp till vatten

Dränvatten och processvatten från tunnlar och andra anläggningar inne i berget ska under byggskedet, och därefter så länge föroreningshalten så föranleder, ledas till spillvattennätet för rening i kommunalt reningsverk. Dränvatten och processvatten från schakt i jord och berg i anslutning till trafikplatser och tunnelpåslag får användas för skyddsinfiltration utanför spont om kvävehalten inte överskrider tillämplig miljökvalitetsnorm för nitrat i grundvatten och om vattnet inte heller bidrar till att kvaliteten på grundvattnet försämras även med avseende på andra ämnen som kan ha tillförts dränvattnet och processvattnet. I annat fall ska vattnet beroende på föroreningsgrad avledas till dagvattennätet eller spillvattennätet enligt villkor som ska upprättas för respektive trafikplats i samråd med huvudmannen för VA och tillsynsmyndigheten.

Ansökan om tillstånd för tillfällig hamnverksamhet, 9 och 11 kap. miljöbalken

2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att sökt tillstånd enligt 7 kap. miljöbalken, utöver vad Trafikverket redan har åtagit sig i ansökan, ska regleras med följande villkor:

- a. *Sättra strandstig ska ledas om förbi hamn- och etableringsområdet så att det är möjligt att passera hamnen. Stigen ska hållas öppen till dess att hamnen och angränsande etableringsområde har avvecklats. Ny sträckning för stigen finns angiven i arbetsplan för Förbifart Stockholm.*
- b. *Etableringar ska utformas och anläggas på ett sådant sätt att irreversibla och svårreparerade markgrepp så långt som möjligt undviks och återställning möjliggörs. Detta omfattar bl.a. att maskintyper och storlek ska anpassas efter miljön så att körskador och kompaktering minimeras.*
- c. *Känsliga och hotade fågelarter ska följas upp och insatser för att rädda häckning i området sättas in ifall det behövs och bedöms möjligt. Uppföljningsmetod bör tas fram och inarbetas i kontrollprogram.*
- d. *Medverkan av tillsynsmyndigheten för naturreservatet ska ske vid detaljavgränsningar av arbetsområdet.*
- e. *Skyddsåtgärder ska vidtas för att förhindra spridning av markföroreningar vid alla schaktningsarbeten som utförs vid anläggandet av hamnen.*

- 2.2 Miljö- och hälsoskydds nämnden yrkar att samtliga dispens- eller tillståndspliktiga åtgärder enligt föreskrifterna för Sätmaskogens naturreservat som krävs för byggandet av hamnen ska prövas av mark- och miljödomstolen i samband med denna ansökan om tillfällig hamnverksamhet. Ansökan ska kompletteras med erforderlig utredning för att domstolen ska kunna ta ställning till dessa åtgärder. Miljö- och hälsoskydds nämnden vill beredas tillfälle att yttra sig över utredningen för att kunna lämna förslag till slutliga villkor.
- 2.3. För det fall mark- och miljödomstolen bedömer att domstolen endast bör pröva de yrkanden om dispens och tillstånd enligt reservatsföreskrifter som framställts av Trafikverket, yrkar miljö- och hälsoskydds nämnden att ansökan om byggande av tillfällig hamn ändå ska kompletteras med utredning avseende samtliga dispens- eller tillståndspliktiga åtgärder som kommer att utföras inom naturreservatet med anledning av byggandet. Förvaltningen bedömer att sådana utredningar är nödvändiga för att mark- och miljödomstolen ska kunna ta ställning till de yrkanden om tillstånd och dispens enligt reservatsföreskrifter som Trafikverket har framställt.
- 2.4 Att villkorsförslaget för buller under anläggningskedet av hamnen (2.2.2 i utlåtandet) förtydligas så att det framgår att:
- I det fall det finns behov att utföra bullrande byggarbeten på andra tider än de som anges i villkoret så ska det ske först efter samråd med tillsynsmyndigheten.
 - Utgångspunkten för erbjudande om evakuering är att inga andra bullerdämpande åtgärder gett resultat.
- 2.5. Tillstyrka villkorsförslaget för buller under hamnens driftskede (2.3.1 i utl) förutsatt att Trafikverket beaktar både den ekvivalenta och maximala ljudnivån samt de boende som t.ex. har behov av att sova under dagtid, i samband med inventeringen av störda fastigheter som verket åtagit sig att göra.
- 2.6 Att ansökan kompletteras med en beskrivning av möjligheten att ansluta fartygen till land-el.
- 3 Miljö- och hälsoskydds nämnden åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande som grund för miljö- och hälsoskydds nämndens inställning.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Åsa Wester m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskydds nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.
- 3) Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskydds nämnden beslutar enligt följande:

Vi begär i första hand återremiss för att

- a) förvaltningen ska kunna ta ställning också till de skador på kommunens vatten och vattentäkt som orsakas av byggverksamheten på bl.a. Lovön och
- b) effekterna på de omfattande friluftsentresserna som berörs i form av intrång i 4 naturreservat på vatten, isar, öar och strandområden delvis klassade som

riktintresse för friluftslivet

Om detta inte beviljas har vi nedanstående förslag till beslut

1. V avstyrker hela Förbifarten pg.a. dess oförenlighet med uppsatta Klimatmål. Trafikverkets senaste bedömning visar bl.a. att trafiken måste minska med med minst 20 % i tätortsområden (inte öka med minst 5 %) och att fordonsflottan år 2020 p.g.a. dagens bilköp till stor del kommer att bestå av fossilberoende fordon. Vi noterar också att lastbilstrafiken kontinuerligt ökar sina totala utsläpp trots åtgärder i motsatt riktning.
2. Om byggandet av Förbifarten igångsätts innan det slutligen stoppas motsätter vi oss utifrån bl.a. Miljöförvaltningens bedömningar intrång i existerande Naturreservat vad gäller vattenverksamhet och kräver alternativa åtgärder. Detsamma gäller de allvarliga inskränkningar som drabbar friluftslivet i/på vatten, isar, öar och stränder som drabbar de 4 berörda naturreservaten och de risintressen som gäller för Mälaren vad gäller friluftslivet. Vi begär också att NV:s riktlinjer vad gäller buller ska gälla vid bedömningen av hamnanläggningar. I övrigt tillstyrker vi i allt väsentligt förvaltningens synpunkter.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP).

Reservation

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Åsa Wester m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss och förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) enligt följande:

Byggandet och driften av Förbifart Stockholm kommer ha stor påverkan på alla berörda områden och tycks ge oacceptabel påverkan på berörda naturreservat. Vi anser inte att det är rimligt att natur och friluftsliv i så stor utsträckning och under så lång tid kommer att påverkas av projektet, och att oersättliga naturvärden i reservaten kommer att förstöras genom detta vägprojekt. Då det fordras särskilda skäl för dispenser i naturreservat kräver vi att ansökan kompletteras med undersökningar och förtydliganden om vilken påverkan arbetet kommer få i naturreservaten och vilka kompensationsåtgärder som kommer vidtas. Att vatten i hamnarna skyddas från föroreningar är också av stor vikt, och ansökan bör kompletteras med en specificering av vilka säkerhets- och miljökrav på båtar och hamnar som kommer gälla för att skydda vattnet från skadliga ämnen. Det är viktigt att nämnden efter detta får ta ny ställning till

ansökan.

Vid protokollet
Ingrid Mårtenson

Rätt utdraget intygar:
